

Hvordan tilrettelegge for økt vekst og verdiskaping i bergindustrien?

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) - tilstrekkelige budsjettammer

For ny aktivitet og vekst for mineralnæringen, er det sentralt at DMF har budsjettammer som tilsier at de kan få til en rask saksbehandling av driftskonsesjoner, men også i forhold til nødvendig tilsyn i tråd med godkjente planer.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) - økte budsjettammer for geofysisk kartlegging

For å få fart på den geofysiske kartleggingen av Norge, ønsker vi årlige ekstrabevilgninger på 20 millioner kr til NGU frem til 2030. Det kan bidra til at Norge blir fullstendig kartlagt.

Behov for risikoavlastning i form av statlig risikokapital

Statlig fond - begrunnelse: Markedet for å kapitalisere opp aktuelle prosjekt i Norge er krevende. Skal vi ha en fossilfri energihverdag i fremtiden, trenger vi mye mer av en rekke metaller og mineraler. Vi ønsker etablering av et statlig investeringsfond/selskap innrettet mot mineralnæringen. Ordningen er tenkt innrettet mot selskap i oppstart- eller endringsfasen, og vil bidra til å få fart på verdiskaping og arbeidsplasser i distriktene.

Hvordan er ordningen tenkt utformet?: Det kan etableres et statlig fond/selskap på lik linje med hva vårt naboland Finland har gjort. Finnish Minerals Group er et statlig eid spesialselskap som tar sikte på å maksimere verdien av finske mineraler. <https://www.mineralsgroup.fi/>.

Innføring av en refusjonsordning før driftsoppstart - begrunnelse: Oppstart av gruver og annen bergindustri i Norge tar for lang tid (fra leting, undersøkelse, prøveuttak, utvinning, driftskonsesjon), det er forbundet med politisk risiko, det krever mange tillatelser og omkampsmulighetene er mange. Det tar fort 10-12 år fra de første prøveuttak foretas før et selskap er i drift, men vi har også eksempler på at dette kan ta opp mot 20 år. En tidlig skatterefusjon gjør at den økonomiske byrden og kapitalen som bindes i fasen før driftsoppstart reduseres.

Aktuell utforming av ordningen: Vi ser for oss en ordning med refusjon tilsvarende selskapsskattesatsen. Det betyr at selskap som ikke er i skatteposisjon kan få utbetalt utsatt skattefordel umiddelbart (dvs påfølgende år) fremfor å vente til selskapet går med overskudd.

Forskning og utvikling, styrket samspill

Vi ønsker oss et offentlig finansiert forskningsprogram for bergindustrien der bransjen og relevante fagmiljø (NTNU, NGU, SINTEF, NIVA m.fl) samarbeider om å utvikle teknologi og metoder for framtidens miljøvennlige mineralnæring. Gjerne i regi av Forskningsrådet. Aktuelle tema kan være: overskuddsmasser, råstoffoptimalisering, prosessering, bruk av kjemikalier.

Lovgivning

Det pågår en gjennomgang av dagens minerallov i form av en NOU, her er det viktig å påpeke:

- Hele loven, herunder formålsparagrafen må endres til å bli mer forsynings- og beredskapsrettet (ref; EUs råvarestrategi). Tilstrekkelig tilgang til råvarer er kritisk for å sikre utvikling og etablering av norsk industri. Staten må synliggjøre behovet bedre og forplikte seg sterkere.
- Mineralnæringen reguleres primært gjennom mineralloven, forurensingsloven og plan- og bygningsloven. Norsk Bergindustri ønsker at tiltakshaver møter koordinerte og samordnede myndigheter for å korte ned på saksbehandlingstid. Vi foreslår at Direktorat for Mineralforvaltning (DMF) får en slik samordnende funksjon. Tidsfaktoren ved behandling av nye mineralprosjekter er essensiell for å utvikle nye arbeidsplasser og verdiskaping, ikke minst i distriktene.

Handlingsplan for kritiske råvarer

Norge må utarbeide en handlingsplan for kritiske råvarer slik EU har gjort i 2020. I den norske berggrunnen finnes det forekomster av flere av de mineralene som er strategisk viktige for vår verdensdel og som også representerer store verdier for Norge. Norsk Bergindustri synes det er avgjørende at også Norge har et aktivt forhold til disse utfordringene og mulighetene og krever at det lages en handlingsplan for Norge.

Masse- og arealplaner

Av miljømessige hensyn mener Norsk Bergindustri at kommunene bør pålegges å utarbeide masse- og arealplaner. En slik planlegging vil bidra til at gjenvinning og lokale forekomster av sand, pukk og grus i størst mulig utstrekning brukes i utbyggingsprosjekter (bygg, vei og bane).

Frivillig vern

Miljømyndighetene definerer hvilke skogtyper og skogarealer som bør vernes. Skogeier avstår retten til å drive skogbruk i naturreservatet, mot erstatning for tap av fremtidige inntekter. Vernevedtak kan føre til at man beslaglegger mineralressurser som kan være lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt viktige, uten at disse er kartlagt før vedtaket fattes. Derfor bør det etableres en veileder i regi av DMF, som hensyntas under konsekvensutredningen (tidlig fase). Under de naturfaglige vurderinger som gjøres tidlig i prosessen, må det foretas en verdivurdering av naturressursene før endelig vernevedtak fattes. Videre er det viktig at en verneforskrift hensyntar mulige fremtidige geologiske, drivverdige funn, dvs. forekomster som ikke er identifisert i dag.

Offentlig anbudsreglement

Natursteinsindustrien er en del av vår nasjonale kulturarv, og Norge har rike forekomster av naturstein. Ved offentlige anskaffelser ser vi altfor ofte at valget faller på billigere alternativer som for eksempel granitt fra Kina, da de fleste offentlige aktører i dag vektet pris høyest. Vi ønsker at disse i større grad legger vekt på bærekraft, lokale arbeidsplasser og verdiskapning. Hvis vi skal redusere CO₂ utslippet fra for eksempel granittprodukter, må vi bygge opp mer kapasitet her hjemme. Vi ønsker at offentlige oppdragsgivere legger til rette for at norsk naturstein benyttes ved oppføring av bygninger, monumenter og utearealer. Det betyr at miljøkriterier må vektlegges høyere for beslutninger innen offentlige anskaffelser.

Miljø og bærekraft TSM

For å styrke bærekraftarbeidet tar bergindustrien i bruk rapporteringsprogrammet «TSM – en bærekraftig bergindustri». Dette er et gjennomprøvd rapporteringsprogram som er i bruk i flere land rundt om i verden. Programmet bidrar til å sikre god dialog med interessegrupper, lokalsamfunn og urbefolkning (ILU), innføre bedre miljøstandarder og forplikter selskapene til å øke sikkerheten for ansatte og omliggende områder.

**Vår visjon er en klimanøytral mineralnæring med full
ressursutnyttelse og ingen restmineraler.**

Du finner mer informasjon på www.norskbergindustri.no

Kontaktpersoner hos Norsk Bergindustri:

Anita Helene Hall, generalsekretær. Mobil: +47 90827041 epost: ah@norskbergindustri.no

Lars-Erik Sletner, fagsjef politikk og samfunn. Mobil: +47 41107695 epost: les@norskbergindustri.no